VALIKÕPPEAINE „EESTI KEELE TÄIENDUSKURSUS“

1. ÜLDALUSED

1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Valikõppeainega „Eesti keele täienduskursus” taotletakse, et õppija:

1. omandab eesti keele oskuse tasemel, mis võimaldab edukalt asuda õppima gümnaasiumi õppekava alusel;
2. saavutab suulise ja kirjaliku suhtluse julguse igapäevastes ning õppega seotud situatsioonides;
3. omandab digitaalses õpikeskkonnas toimetulekuks vajaliku keeleoskuse ja suhtlusetiketi;
4. oskab lugeda, mõista ja analüüsida eri liiki üldhariduslikke ning ainealaseid tekste;
5. omandab gümnaasiumi õppeainete läbimiseks vajaliku põhisõnavara ja mõistete struktuuri;
6. oskab koostada kirjeldavaid, kokkuvõtvaid ja arutlevaid tekste;
7. oskab sõnastada ja argumenteerida oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
8. omandab põhilised keelealased enesekontrolli- ja parandusvõtted, sealhulgas oskab kasutada tehisaru ja e-sõnastikke oma keeleoskuse täiustamiseks;
9. omandab julguse ja valmisoleku kasutada eesti keelt igapäevases elus ning hariduse omandamisel.

1.2. Õppeaine kirjeldus

Valikõppeaine koosneb kolmest kursusest:

- **I kursus:** „Suhtluspädevus ja e-õppe keel“
- **II kursus:** „Funktsionaalne lugemine ja õpitekstid“
- **III kursus:** „Akadeemiline tekstiloome ja eneseväljendus“

Keeleõppes lõimitakse süsteemselt erinevad keeleteadmised praktilise keeleoskusega. Keeleteadmisi täiendavad kursused kajastavad ühiskonna ja kultuuri toimimist, inimestevahelist suhtlemist nii kõnes kui ka kirjas ning digitaalse meediavaldkonna funktsioneerimist ja mõju. Keeleõppes valib õpetaja ühiskondlikult olulised autentsed ja kohandatud tekstid.

Oskust tekste funktsionaalselt lugeda, neid mõista ja luua arendatakse lõimitud aine- ja tekstiõpetuse kaudu, mis seotakse praktilise eesti keele kursustel ortograafia, grammatika ja leksika õpetamisega. Praktilised keelekursused on keskendatud õpilase suhtlus- ja väljendusoskuse arendamisele, eri liiki tekstide loomisele nii suulises kui ka kirjalikus vormis, vajaliku teabe hankimisele ja analüütilisele kasutamisele. Õigekirja-, lauseehituse- ja õigekeelsusteemasid korratakse ning kinnistatakse kõigi kursuste vältel vastavalt õppijate vajadustele.

Õppeaine koosneb e-õppevormist, mille käigus käsitletakse teemasid iseseisvate õppematerjalide, asünkroonsete suhtlusülesannete, suuliste ja kirjalike harjutuste ning sünkroonsete veebikohtumiste kaudu.

Kursuste väljundiks laiemalt on eri keele- ja kultuuritaustaga õppijate lõimimine Eesti ühiskonda ning nende eneseteostusvõimaluste suurendamine. Kursuste otseseks väljundiks e-õppes on suutlikkus mõista õppeainete sisu, täita iseseisvaid ülesandeid ning suhelda tulemuslikult õpetajate ja kaasõppijatega.

Valikõppeaine on oma olemuselt tihedalt integreeritud kõigi gümnaasiumi õppeainetega (eriti humanitaar- ja sotsiaalainetega nagu ajalugu, ühiskonnaõpetus ja kirjandus), toetades ainealase sõnavara ning üldise funktsionaalse kirjaoskuse kujunemist.

1.3. Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevuse planeerimisel on lähtutud mittestatsionaarse õppe iseärasustest, kus õppijal pole võimalik osaleda igapäevastes auditoorsetes loengutes. Õppija läbib kursuse Moodle'i õpikeskkonnas iseseisvalt etteantud teemade kaupa. Iga teema läbimiseks tuleb sooritada vastavad väljundülesanded (sh suulised audiosalvestused ja kirjalikud postitused), mis on eelduseks järgmise teema juurde pääsemiseks.

Keelepraktika ja suulise suhtluse arendamiseks toimuvad kindlaksmääratud korras veebipõhised interaktiivsed tunnid (vajadusel ka kohapealsed) ja üks-ühele konsultatsioonid.

1.4. Füüsiline ja digitaalne õpikeskkond

Õppimine toimub e-gümnaasiumi e-õppe keskkonnas (Moodle), kuhu on koondatud kursuse õppematerjalid, audio- ja videomaterjalid, enesetestid ning ülesannete esitamise keskkond.

Kool võimaldab õppijatele ligipääsu digitaalsetele keeleõpperessurssidele ning toetab tehisaru ja muude kaasaegsete keeletehnoloogiliste vahendite eesmärgipärast kasutamist õppetöös.

1.5. Hindamise alused

Valikõppeaine kursusi hinnatakse kooli hindamiskorrast lähtuvalt. Hinne või arvestus kujuneb sooritatud kirjalike ja suuliste ülesannete, veebitundides osalemise ning praktiliste loometööde põhjal.

Hindamisel arvestatakse:

- keeleliste osaoskuste (kuulamine, lugemine, rääkimine, kirjutamine) saavutatust;
- sõnavara ulatust ja täpsust vastavalt kursuse tasemele;
- teksti mõistmise ja loome oskust;
- õppija individuaalset arengut ja julgust keelt praktiseerida.

2. KURSUSTE KAVAD

I kursus „Suhtluspädevus ja e-õppe keel“

Suhtlusjulgust toetav keelepraktika ja enesetutvustus

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

1. oskab tutvustada ennast, oma tausta, haridusteed ja igapäevaseid tegevusi nii suuliselt kui ka kirjalikult;
2. oskab alustada, hoida ja lõpetada suhtlust igapäevastes ning õppega seotud olukordades;
3. julgeb kasutada eesti keelt suulises suhtluses ja veebikohtumistel, rakendades vajadusel parandusstrateegiaid;
4. tunneb igapäevaste suhtlussituatsioonide viisakusväljendeid ning oskab neid kohaselt kasutada;
5. omab ülevaadet oma keelelise eneseväljenduse tugevatest ja arendamist vajavatest külgedest.

Õppesisu

Enesetutvustus, hobid, igapäevategevused ja tööeluga seotud suhtlussituatsioonid. Viisakusväljendid ja suhtluse alustamise/lõpetamise võtted. Suulise suhtlusjulguse ja enesekindluse kujundamine.

Suhtlus ja asjaajamine digitaalses õpikeskkonnas

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

1. teab ja kasutab digitaalse suhtluse etiketti;
2. oskab koostada korrektset ametlikku ja poolametlikku e-kirja õpetajale või kooli juhtkonnale;
3. oskab selgelt sõnastada küsimusi, palveid ja selgitusi seoses õppetöö ning ülesannetega;
4. mõistab e-õppekeskkonna (Moodle, ÕIS) tekstilisi juhiseid, teateid ja korraldusi;
5. oskab osaleda asünkroonsetes foorumipostitustes ja veebiaruteludes.

Õppesisu

E-kirja struktuur ja vormistus (pöördumised, lõpetused, teemarida). Digitaalne suhtluskultuur ja netikett. Õpikeskkonna juhiste ja teadete mõistmine. Kirjalik asjaajamine e-koolis.

Keelealused ja lauseehituse struktuurid

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

1. tunneb eesti keele käändesüsteemi algtõdesid ja oskab neid jooksvas kõnes rakendada;
2. oskab pöörata tegusõnu olevikus ja liht- ning täisminevikus;
3. teab väitlause ja küsilause sõnajärje reegleid ning oskab neid kirjalikus ja suulises kõnes rakendada;
4. oskab moodustada lihtsamaid liitlauseid, kasutades rinnastavaid ja alistavaid konjunktsioone (*ja*, *aga*, *et*, *kuna*, *sest*);

5. oskab kasutada keeleõpperessursse ja e-sõnastikke (nt Sõnaveeb) sõnade algvormide ning käändevormide leidmiseks.

Õppesisu

Kääne lauses. Tegusõna aja- ja pöördevormid (olevik, liht- ja täisminevik). Lause sõnajärg. Liht- ja liitlause ehitus. E-sõnastike ja õpiassistentide kasutamine enesekontrolliks.

II kursus „Funktsionaalne lugemine ja tekstid“

Funktsionaalne lugemine ja tekstid

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

1. oskab lugeda ja mõista eri liiki teabe- ning õpitekste (nt populaarteaduslikud artiklid, teadaanded, juhendid, õpikutekstid);
2. oskab tekstist leida vajalikku faktinfot, peamõtet ning olulisi detaile;
3. oskab eristada teksti põhisisu kõrvalisest informatsioonist;
4. oskab lugeda ning tõlgendada visuaalselt esitatud infot (graafikud, tabelid, diagrammid);
5. oskab kasutada lugemisstrateegiaid (eel- ja sirvimislugemine, süvalugemine) vastavalt lugemise eesmärgile.

Õppesisu

Eri liiki tekstide lugemine ja analüüs. Faktiteabe ja peamõtte leidmine tekstist. Graafikute, diagrammide ja tabelite lugemine. Erinevad lugemisstrateegiad.

Ainesõnavara ja üldhariduslikud teemad

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

1. oskab tuletada võõraste sõnade tähendust konteksti ja sõnamoodustusreeglite alusel;
2. oskab luua seoseid ainealase sõnavara ning igapäevakeele vahel;
3. oskab koostada loetud teksti põhjal konspekti, mõistekaarti või lühikest kokkuvõtet (resümeed);
4. teab ja oskab kasutada autentsete lihtsustatud materjalide allikaid (nt ERR-i lihtsas keeles uudised).

Õppesisu

Ainealane leksika ja teemakohane sõnavara (ühiskond, loodus, ajalugu). Sõnamoodustus (liitsõnad ja tuletised sõnavara laiendamiseks). Konspekteerimine, mõistekaartide loomine ja resümee kirjutamine.

Lause- ja tekstiõpetus ning grammatilised seosed

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

1. oskab kasutada kohakäändeid (sise- ja väliskohakäänded) ning ajaväljendeid täpselt ja varieeruvalt;
2. tunneb ja oskab õigesti kasutada *ma*- ja *da*-infinitiivi vorme erinevate tegusõnade järel;
3. oskab moodustada keerukamaid liitlauseid, kasutades sidundeid (*ehkki*, *siiski*, *seetõttu*, *mille tõttu*, *vaatamata sellele*);
4. teab umbisikulise tegumoodi (*tehakse*, *kirjutati*) põhimõtteid ning oskab seda tekstis ära tunda ja kasutada;
5. oskab kasutada e-sõnastikke ja keeleabi (Sõnaveeb, EKI keelekorraldus) lauseehituse ning sõnatähenduste kontrollimiseks.

Õppesisu

Koha- ja ajakäänded lauses. Tegusõna *ma*- ja *da*-infinitiiv. Liitlause sidundid ning teksti sidusus. Umbisikuline tegumood teabetekstides. Enesekontrolli- ja keeleabivahendid.

III kursus „Akadeemiline tekstiloome ja eneseväljendus“

Kirjalik tekstiloome ja akadeemiline eneseväljendus

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

1. oskab koostada eri tüüpi tekste (arutlev essee, arvustus, motivatsioonikiri, lühireferaat);
2. oskab valida sobivat keelestiili;
3. oskab teksti loogiliselt struktureerida (sissejuhatus, teemaarendus, kokkuvõte);
4. oskab kasutada teksti sidususe tagamiseks sobivaid ülemineku- ja sidusväljendeid;
5. teab viitamise ja akadeemilise aususe algtõdesid ning oskab vältida plagiaati;
6. oskab oma kirjatöid iseseisvalt toimetada, kontrollida ja korrigeerida.

Õppesisu

Eri liiki tekstide struktuur ja koostamine (essee, arvustus, motivatsioonikiri). Teksti liigendamine ja lõikude moodustamine. Sidusväljendid ja teksti sujuvus. Algteadmised akadeemilisest stiilist ja viitamisest. Kirjaliku teksti toimetamine ja enesekontroll.

Argumenteerimine ja suuline eneseväljendus

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

1. oskab sõnastada selget seisukohta ning seda argumenteeritult põhjendada;
2. oskab tuua väidete toetuseks sobivaid näiteid ja tõendeid;
3. oskab suulises arutelus ja veebiväitluses viisakalt ning struktureeritult reageerida kaaslaste arvamustele;
4. oskab koostada ja pidada lühikest suulist ettekannet või esitlust teatud teemal;
5. oskab kasutada enesekindlalt B1.2 tasemele vastavat suulist sõnavara.

Õppesisu

Argumentatsiooni struktuur (väide, põhjendus, näide, järeldus). Suuline esitlus ja veebiarutelu etikett. Dispuut, arutlus ja teiste arvamustele reageerimine suulises suhtluses.

Keeletäpsus, õigekeelsus ja stiiliõpetus

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

1. tunneb ja oskab tekstis õigesti kasutada tingivat kõneviisi (*oleks*, *teeks*) ning umbisikulist tegumoodi;
2. oskab vältida sagedasemaid ortograafia- ja lauseehitusvigu (sh kokku- ja lahkukirjutamine, kirjavahemärgid);
3. oskab eristada argikeelset ja ametlikku/akadeemilist stiili ning valida situatsioonile vastavat sõnavara;

4. oskab kasutada keeletehnoloogilisi abivahendeid (tehisaru, e-korrektorid, Sõnaveeb) oma tekstide stiili ja täpsuse parandamiseks;
5. omab piisavat keelelist valmisolekut gümnaasiumi aineõppesse integreerumiseks.

Õppesisu

Tingiv kõneviis ja umbisikuline tegumood. Põhilised õigekirja- ja kirjavahemärgireeglid. Argikeele ja ametliku/akadeemilise keele erinevused. Tehisaru ja keeleabivahendite eesmärgipärane kasutus tekstiloomes.